

ผลสำรวจเรื่อง “บุหรีกับคนไทย ในวันดสูบบุหรีโลก”

เนื่องด้วยวันที่ 31 พฤษภาคมที่จะถึงนี้ เป็นวันงดสูบบุหรีโลก ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (กรุงเทพโพลล์) จึงได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นจากผู้สูบบุหรีและผู้ที่มีคนในครอบครัวหรือคนที่รัก สูบบุหรี จำนวน 1,076 คน ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า

ผู้ที่สูบบุหรีร้อยละ 85.3 ระบุว่าเคยคิดที่จะเลิกสูบบุหรี ในจำนวนนี้ ร้อยละ 53.8 ระบุว่า คิดจะเลิกสูบบุหรีเพื่อตัวเอง และร้อยละ 31.5 ระบุว่า คิดจะเลิกสูบบุหรีเพื่อครอบครัวและคนที่รัก ในขณะที่ ร้อยละ 14.7 ระบุว่าไม่เคยคิดจะเลิกสูบบุหรี สำหรับเหตุผลที่ปัจจุบันยังไม่เลิกสูบบุหรี คือ ยังทำใจเลิกสูบบุหรีไม่ได้ ใจไม่แข็งพอ (ร้อยละ 30.3) รองลงมาคิดว่า เป็นเพราะความเครียดกับเรื่องต่างๆ (ร้อยละ 17.0) และ เป็นความเคยชิน (ร้อยละ 7.1)

เมื่อถามว่าเวลาสูบบุหรี เคยคำนึงถึงคนรอบข้างที่ไม่ใช่คนในครอบครัวหรือคนที่รักบ้างหรือไม่ พบว่า ผู้ที่สูบบุหรี ร้อยละ 85.2 คำนึงถึงและจะไม่สูบบุหรีในที่ที่มีคนอยู่ ร้อยละ 6.3 คำนึงถึงแต่เชื่อว่าเขาจะไม่ว่าและเดินหนีออกไปเอง ในขณะที่ ร้อยละ 8.5 ไม่คำนึงถึงและให้เหตุผลว่าถ้าเขาไม่ชอบก็ควรเดินหนีไปเอง

ทั้งนี้เมื่อถามเฉพาะผู้ที่มีคนในครอบครัวหรือมีคนที่รักสูบบุหรีว่าเคยบอกให้เลิกสูบบุหรีหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.0 ระบุว่า เคยบอกให้เลิกสูบบุหรี ในจำนวนนี้ร้อยละ 53.3 ต้องการให้เลิกสูบบุหรีเพื่อครอบครัวและคนที่รัก และร้อยละ 29.7 ต้องการให้เลิกสูบบุหรีเพื่อตัวเอง ในขณะที่ ร้อยละ 17.0 ไม่เคยบอกให้เลิกสูบบุหรี โดยให้เหตุผลว่า บอกไปแล้วก็ไม่ยอมเชื่อ มันเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่กล้าบอก โตแล้วคิดเองได้ ฯลฯ ส่วนวิธีที่ปฏิบัติเมื่อต้องอยู่ใกล้ๆ คนที่กำลังสูบบุหรี ร้อยละ 60.2 จะเดินหนีไปเอง รองลงมาร้อยละ 9.4 จะพยายามอยู่ห่างๆ และร้อยละ 9.2 จะเอาผ้าปิดจมูก กลับหายใจ

สำหรับความคิดเห็นต่อ นโยบายรณรงค์ให้ลดหรือเลิกสูบบุหรี ของภาครัฐไม่ว่าจะเป็น นโยบายการใช้ภาพคำเตือนหน้าซองรณรงค์ประชาสัมพันธ์/การใช้ข้อความรณรงค์โฆษณา จากดารานักร้องให้ “ลด ละ เลิก” สูบบุหรี/หรือแม้กระทั่งการขึ้นภาษีบุหรีอันจะทำให้ราคาบุหรีเพิ่มสูงขึ้นนั้น พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 19.2 ที่เชื่อว่าจะทำให้ผู้สูบบุหรีน้อยลง และมีเพียงร้อยละ 1.7 เท่านั้นที่ระบุว่าจะเลิกสูบบุหรีไปเลย ขณะที่ร้อยละ 73.9 เชื่อว่ายังสูบบุหรีเหมือนเดิม

ส่วนความคิดเห็นต่อนโยบายต่างๆ ของภาครัฐไม่ว่าจะเป็นการห้ามประชาสัมพันธ์บุหรีผ่านสื่อต่างๆ/การห้ามขายบุหรีให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี/หรือแม้กระทั่งการห้ามแสดงผลิตภัณฑ์บุหรีที่จุดขายโดยให้ใช้คำว่า “ที่นี่มีบุหรีขาย” แทน เพื่อลดจำนวนผู้สูบบุหรีใหม่นั้นก็พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 32.5 เท่านั้นที่เชื่อว่าสามารถช่วยลดจำนวนผู้สูบบุหรีใหม่ได้ มีเพียงร้อยละ 67.5 ที่เชื่อว่าไม่สามารถช่วยได้

รายละเอียดต่อไปนี้เป็น

1. ความคิดเห็นของผู้ที่สูบบุหรี่ว่าเคยคิดที่จะเลิกสูบบุหรี่หรือไม่(ถามเฉพาะผู้ที่สูบบุหรี่) พบว่า

- เคยคิดจะเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 85.3
(โดยระบุว่า คิดจะเลิกสูบบุหรี่เพื่อตัวเอง ร้อยละ 53.8
คิดจะเลิกสูบบุหรี่เพื่อครอบครัวและคนที่รัก ร้อยละ 31.5)
- ไม่เคยคิดจะเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 14.7

2. สาเหตุที่ปัจจุบันยังไม่เลิกสูบบุหรี่มากที่สุด 5 อันดับแรก คือ (ถามเฉพาะผู้ที่สูบบุหรี่)
(เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบระบุเอง)

- ยังทำใจเลิกสูบบุหรี่ไม่ได้ ใจไม่แข็งพอ ร้อยละ 30.3
- เป็นเพราะความเครียดกับเรื่องต่างๆ ร้อยละ 17.0
- เป็นความเคยชิน ร้อยละ 7.1
- ค่อยๆ ลดปริมาณการสูบบุหรี่ ร้อยละ 6.4
- ติดแล้ว เลิกยาก สูบมานานแล้ว ร้อยละ 6.0

3. เมื่อถามว่าเวลาสูบบุหรี่ เคยคำนึงถึงคนรอบข้างที่ไม่ใช่คนในครอบครัวหรือคนที่รักบ้างหรือไม่ พบว่า
(ถามเฉพาะผู้ที่สูบบุหรี่)

- คำนึงถึงและจะไม่สูบบุหรี่ในที่ๆ มีคนอยู่ ร้อยละ 85.2
- คำนึงถึงแต่เชื่อว่าเขาจะไม่ว่าและเดินหนีออกไปเอง ร้อยละ 6.3
- ไม่คำนึงถึงถ้าเขาไม่ชอบก็ควรเดินหนีไปเอง ร้อยละ 8.5

4. เมื่อถามเฉพาะผู้ที่มีคนในครอบครัวหรือมีคนที่รักสูบบุหรี่ว่าเคยบอกให้คนในครอบครัวเลิกสูบบุหรี่หรือไม่พบว่า

- เคยบอก ร้อยละ 83.0
(โดยระบุว่า ต้องการให้เลิกสูบบุหรี่เพื่อครอบครัวและคนที่รัก ร้อยละ 53.3
ต้องการให้เลิกสูบบุหรี่เพื่อตัวเอง ร้อยละ 29.7)
- ไม่เคยบอก ร้อยละ 17.0
(โดยให้เหตุผลว่า บอกไปแล้วก็ไม่ยอมเชื่อ มันเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่กล้าบอก โต้แล้วคิดเองได้ ฯลฯ)

5. วิธีที่ปฏิบัติเมื่อต้องอยู่ใกล้ๆ คนที่กำลังสูบบุหรี่มากที่สุด 5 อันดับแรก คือ (เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบระบุเอง)

- เดินหนีไปเอง	ร้อยละ 60.2
- พยายามอยู่ห่างๆ	ร้อยละ 9.4
- เอาผ้าปิดจมูก กลั้นหายใจ	ร้อยละ 9.2
- บอกเหม็นไม่ชอบ ให้ไปสูบบุหรี่ไกลๆ	ร้อยละ 6.3
- เฉยๆ ไร	ร้อยละ 5.5

6. ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการณ์การสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ จากนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐพบว่า

	เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	เหมือนเดิม (ร้อยละ)	ลดลง (ร้อยละ)	เลิกสูบบุหรี่ (ร้อยละ)
การใช้ภาพคำเตือนหน้าซองบรรจุภัณฑ์ ประชาสัมพันธ์ จะทำให้ผู้สูบบุหรี่...	4.3	77.1	17.2	1.4
ข้อความรณรงค์โฆษณา จากดารานักร้องให้ “ลด ละ เลิก” สูบบุหรี่ จะทำให้ผู้สูบบุหรี่...	4.1	73.2	21.8	0.9
การขึ้นภาษีบุหรี่ ทำให้ราคาบุหรี่เพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ ผู้สูบบุหรี่...	7.3	71.4	18.7	2.6
เฉลี่ยรวม	5.2	73.9	19.2	1.7

7. ความคิดเห็นต่อนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐที่มีผลต่อการช่วยลดผู้สูบบุหรี่ใหม่ได้หรือไม่ พบว่า

	ช่วยลดได้ (ร้อยละ)	ช่วยลดไม่ได้ (ร้อยละ)
การห้ามประชาสัมพันธ์บุหรี่ ผ่านสื่อต่างๆ	36.9	63.1
การห้ามขายบุหรี่ให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี	35.2	64.8
การห้ามแสดงผลิตภัณฑ์บุหรี่ที่จุดขายโดยให้ใช้คำว่า “ที่นี่มีบุหรี่ขาย” แทน	25.4	74.6
เฉลี่ยรวม	32.5	67.5

รายละเอียดในการสำรวจ

วัตถุประสงค์ในการสำรวจ

เพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนเฉพาะผู้ที่สูบบุหรี่และผู้ที่มิคนในครอบครัวหรือคนที่รักสูบบุหรี่ ทั้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เกี่ยวกับทัศนคติในการเลิกสูบบุหรี่ การปฏิบัติตนเมื่อต้องอยู่ใกล้ผู้ที่สูบบุหรี่ รวมถึงนโยบายต่างๆ ของรัฐที่ส่งผลต่อการลดจำนวนผู้ที่สูบบุหรี่และลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ใหม่ ทั้งนี้เพื่อสะท้อนมุมมองความคิดเห็นของประชาชนให้สังคมและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศต่อไป

ระเบียบวิธีการสำรวจ

การสำรวจใช้การสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อายุ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เฉพาะผู้ที่สูบบุหรี่และผู้ที่มิคนในครอบครัวหรือคนที่รักสูบบุหรี่ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยสุ่มจากเขตการปกครองทั้งเขตชั้นใน ชั้นกลาง และชั้นนอก ได้แก่ เขตคลองเตย คลองสามวา ดินแดง ดุสิต ดลิ่งชัน ทวีวัฒนา ทุ่งครุ บางกอกน้อย บางกะปิ บางเขน บางคอแหลม บางซื่อ บางบอน บางพลัด บางรัก ประเวศ ป้อมปราบฯ พญาไท พระนคร ภาษีเจริญ มีนบุรี ราษฎร์บูรณะ สวนหลวง สะพานสูง สาทร ปทุมธานี และนนทบุรี จากนั้นจึงสุ่มถนน และประชากรเป้าหมายที่จะสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,076 คน เป็นเพศชายร้อยละ 60.2 และเพศหญิงร้อยละ 39.8

ความคลาดเคลื่อน (Margin of Error)

ในการประมาณการขนาดตัวอย่างมีขอบเขตของความคลาดเคลื่อน $\pm 4\%$ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ใช้การสัมภาษณ์แบบพบตัว (Face-to-face Interview) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีโครงสร้างแน่นอน ประกอบด้วยข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Check List Nominal) และคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบระบุคำตอบเองโดยอิสระ (Open Form) และได้นำแบบสอบถามทุกชุดมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนบันทึกข้อมูลและประมวลผล

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล : 25-27 พฤษภาคม 2555

วันที่เผยแพร่ผลสำรวจ : 30 พฤษภาคม 2555

ข้อมูลประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	648	60.2
หญิง	428	39.8
รวม	1,076	100.0
อายุ		
18 - 25 ปี	321	29.9
26 - 35 ปี	279	25.9
36 - 45 ปี	242	22.5
46 ปีขึ้นไป	234	21.7
รวม	1,076	100.0
การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	822	76.3
ปริญญาตรี	239	22.3
สูงกว่าปริญญาตรี	15	1.4
รวม	1,076	100.0
อาชีพ		
ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	105	9.8
พนักงาน / ลูกจ้าง บริษัทเอกชน	252	23.5
ค้าขาย / ประกอบอาชีพส่วนตัว	291	27.0
รับจ้างทั่วไป	206	19.1
พ่อบ้าน แม่บ้าน เกษียณอายุ	78	7.2
นักศึกษา	101	9.4
อื่นๆ อาทิ อาชีพอิสระ ว่างาน เป็นต้น	43	4.0
รวม	1,076	100.0

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (กรุงเทพโพลล์) โทร. 02-350-3500 ต่อ 1770, 1776

E-mail: bangkokpoll@bu.ac.th Website: <http://bangkokpoll.bu.ac.th>

Twitter : http://twitter.com/bangkok_poll